Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

från

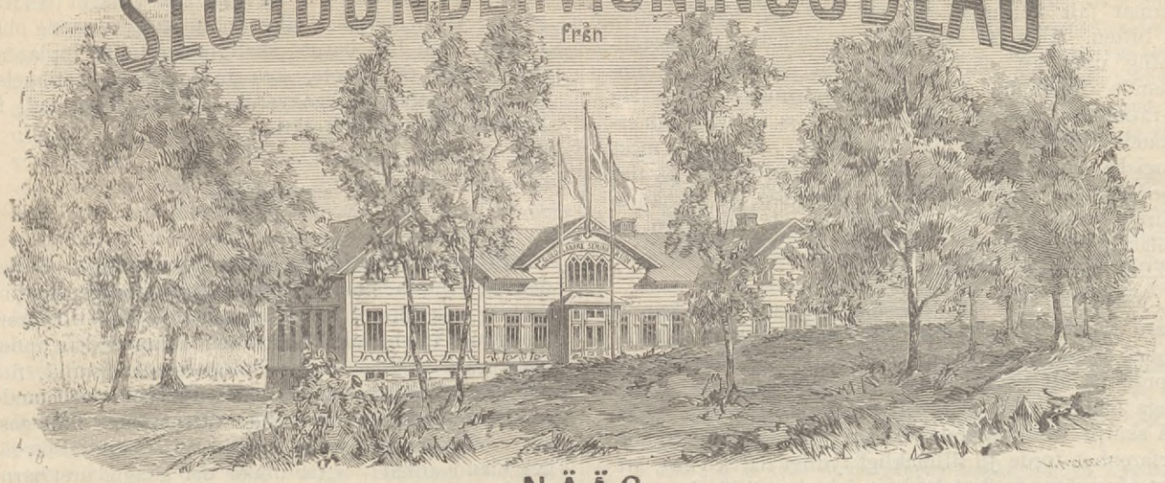

NÄÄS.

Sjunde årgången. N:o 11 (79). Redaktör: Otto Salomon. Nääs, Floda Station. (Tryckt 10/12) 1891.

Om kärlek till arbete.

II.

Då barnet blir något äldre tager dess verksamhetsbegär nya former. En af dessa, och visserligen icke den behagligaste, yttrar sig däruti, att de små sönderbryta, sönderplocka, sönderslita så mycket som möjligt af hvad tillfälligtvis kommer inom deras räckvidd. Det är i många fall högeligen öfverraskande hvilken sinnrikhet, kraft och uthållighet, barnen i dessa afseenden kunna ådagalägga, ja mer än en gång förefaller det rent af ofattligt, att ett litet barn, som kanske icke ens kan stå säkert på sina ben, i verkligheten förfogar öfver så mycken tanke- och muskelkraft, som är af nöden, då det gäller att få itu ett tämligen massivt föremål. Denna kläfingrighet och förstörelselusta, hvaröfver föräldrar ofta med fullt fog beklaga sig, får dock ej betraktas såsom ett utslag blott af barnens onda natur, hvad mången är rätt benägen att tro. De äro, dessa så ofta bevittnade företeelser, nämligen i de flesta fall blott yttringar af de kombinerade kunskaps- och verksamhetsbegären. Kunskapsbegäret drifver barnet att söka tränga djupare än blott till ytan af tingen, att se »hvad som finnes inuti», medan verksamhetsbegäret å sin sida sätter den lille filosofen i stånd att fysiskt taget få denna sin önskan uppfyld.

Men verksamhetsbegäret hos barnet yttrar sig visserligen icke blott genom förstörelse, det vill äfven, så snart tillfälle därtill bjudes, uppbygga, förfärdiga. Gif blott barnet ett antal klotsar eller byggstenar; det skall medelst dem, tvifvelsutan de bästa af alla leksaker, uppföra slott, stall, fartyg. Och det skall icke så snart ledsna på dessa sysselsättningar, vid hvilka den på barndomens stadium starkt utvecklade och kraftigt framträdande fantasien får tillräcklig näring. Antagligen hafva vi just häruti att söka grunden, hvarföre barnen inom kort tröttna på och kassera äfven de sinnrikaste och dyrbaraste leksaker, ja företrädesvis just sådane. Dessa självgående ångbåtar och järnvägståg, dessa med full kreatursbesättning försedda ladugårdar, dessa prydligt sadlade eller påselade hästar kunna blott under en jämförelsevis kort tid roa. De locka och blända så länge de ännu finnas uppradade i leksakshandlarens fönster och där taga form af vinkande önskningsmål, men väl i barnens ego förlora de snart sin tjusningskraft. Nöjet att kunna fritt förfoga öfver det åtrådda föremålet minskas så småningom, och egaren förvisar inom kort sin dyrbara och efterlängtade leksak till skräpvrån samt återgår till de kära klotsarne, vid hvilkas ordnande fantasi och verksamhetsbegär blifva i tillbörlig mån beaktade.

Detta om sysselsättningarne inne; sammalunda när små barn få fritt tumla om utanför husets fyra väggar. Här är det sandhögen och stenkumlet, som intaga klotsarnes plats. Man bygger hus och fästningar, gräfver kanaler, slår broar, anlägger vägar och trädgårdar. Man iakttager, begrundar, förändrar; ej blott handen utan äfven tanken och viljan få härvidlag sysselsättningar. Det är lek, och dock i själfva verket långt mera och annat än ett blott tidsfördrif. Här om någonsin måste det för den uppmärksamme, mognare betraktaren framstå, hurusom lek och arbetande öfvergå i hvarandra, och att, hvad som för mången äldre törhända förefaller blott såsom en tillfällig förströelse, dock för barnet kan bära allvarets och arbetets prägel.

Kunskaps- och verksamhetsbegären äro sålunda att betrakta såsom tvenne hvarje normal människa medfödda drifter, hvilka visserligen allt efter individuella olikheter kunna framträda med olika grader af styrka och uthållighet, men hvilka dock i väsentliga afseenden kunna betraktas och behandlas såsom rena naturkrafter, ja t. o. m. i vissa fall kunna framträda med våldsamheten af dylika. Klart är därföre, att uppfostraren, då han fastslår sina grundsatser och ordnar sin metod, måste till dem taga tillbörlig hänsyn, emedan i annat fall hans system kommer att sakna en fast, rationell grundval. Man måste härvidlag nödvändigt utgå från, huru barnen faktiskt äro, icke från huru man skulle önska att de voro. Barnen äro verkligheter, icke några tankefoster, och det är med dessa verkligheter uppfostringskonsten måste räkna, om den skall kunna något godt åstadkomma. Pedagogiken har såsom er-

farenhetsvetenskap att stödja sig på mot vetenskapens ståndpunkt svarande iakttagelser rörande menniskonaturens såväl psykiska som fysiska sida; i annat fall kommer den att helt och hållet sväfva i luften. Den får en skenbart vetenskaplig uppställning utan att därföre hafva ett vetenskapligt bindande innehåll. En uppfostringsmetod visar sig »rationell» i samma mån, som dess åsyftade och ernådda resultat motsvara hvarandra. Äfven de mest logiska slutsatser rörande ett förfaringssätt på det pedagogiska området blifva värdelösa, ja måhända direkt eller indirekt skadliga, om de utgå från en felaktig uppfattning i afseende på menniskans, särskildt barnets verkliga natur.

Förhåller det sig nu så, torde det icke kunna vara tvifvel underkastadt, att skolans äfvensom hemmens undervisning, såvida den verkligen vill göra anspråk på att vara i sann mening pedagogisk, måste taga hänsyn icke blott till en af utan till båda dessa så skarpt framträdande drifter. En vidt omfattande erfarenhet torde ju tillräckligt tydligt hafva visat, att det öfvervägande flertalet barn icke kan tillfredsställas uteslutande genom inhämtandet af kunskaper utan att äfven verksamhetsbegäret fordrar tillbörligt beaktande, och att därföre verksamhet i en eller annan form nödvändigt måste ingå såsom en viktig beståndsdel uti medlen för barnens utveckling, såvida denna utveckling skall kunna blifva möjligast allsidig och harmonisk. Det är säkerligen i hufvudsaklig mån just af denna orsak, som det visat sig, att en uteslutande teoretisk undervisning blott undantagsvis kan i och för sig själf öfva tillräcklig dragningskraft på barnet, så att det fullt och odeladt däråt hängifver sig. Detta torde så mycket mindre kunna bestridas, som man ju i de flesta skolor, och detta nära nog i alla länder, måste för att egga barnens flit och läslust taga sin tillflykt till yttre, ofta nog ur uppfostrans synpunkt rent af skadliga medel. Rousseaus ord: »Jag tycker hundra gånger mera om, att det (barnet) icke lär något, än att det blott lär genom afund och fåfänga» förtjena säkerligen ett allmännare och allvarligare beaktande än hvad hitintills varit fallet. Månne nämligen icke den lärare, som i sitt kall vill lägga något mera och högre än att blott vara en mekanisk inpluggningsmaskin måste vid närmare eftersinnande få för sig klart, att de former af belöningar och straff, hvilka gemenligen i skolorna komma till användning, ofta nog bota ett ondt med något sjufaldt värre. Vi vilja bota våra lärjungar för intresselöshet och bristande flit, men utveckla i stället uti barnasjälen egenskaper sådane som öfversitteri, högmod, fåfänga, afund och bitterhet. Månne icke i själfva verket de genom dylika medel bibringade kunskaperna äro allt för dyrt betalade, och månne icke, om så är fallet, detta borde öfvertyga oss om, att den enbart teoretiskt anlagda undervisningen, vid hvilken barnets verksamhetsbegär icke får komma till sin oafvisliga rätt, ingalunda kan betraktas som i verklig mening pedagogisk. Lika säkert det är, att ett verksamhetsbegär gifves, lika säkert är äfven, att det måste vara en uppfostrarens plikt att däraf begagna sig. Han måste därvid betänka, att en naturkraft, det må nu vara hvilken som helst, om den lämnas fritt lopp, ofta kan verka förstörande, men att den ledd och reglerad, kan blifva af största gagn. Här gäller alltså att för barnets brusande verksamhetsbegär uppföra ett damfäste, hvarifrån det sedermera kan ledas in uti rännor, där dess kraft kan tillgodogöras för nyttiga syften. Sker detta, och kommer sålunda barnets arbetande att tillgodose naturens fulla kraf, då skall detta arbetande i sig själf hafva något tilldragande, yttre lockelser eller tvång skola visa sig obehöfliga, och hos barnet skall redan tidigt inplantas den kärlek till arbete, som är en oafvislig betingelse för, att dettas sedliga värde och betydelse skall få komma till sin fulla rätt.

Slöjdundervisningen inom Upsala län. Enligt den af Upsala läns nitiske och sakkunnige slöjdinspektör, skollärare Abraham Wahlström till årets landsting inlemnade berättelsen rörande den under hans vård ställda undervisningens ståndpunkt, finnas för närvarande inom länet 52 skolor arbetande på 72 afdelningar, uti hvilka tillsammans 969 gossar erhålla undervisning i slöjd. Uti berättelsen säges bland annat: »Att under det gångna året barnantalet ökats och undervisningens beskaffenhet blifvit allt bättre, tyder på, att slöjden fortfarande går framåt och omfattas med stigande intresse åtminstone af dem, som närmast däraf beröras, lärare och lärjungar. Däremot skulle man med skäl kunna klandra en stor del församlingar för liknöjdhet och bristande intresse, hvilket uppenbaras därutinnan, att så många lärare och enskilda personer ännu måste vidkännas kostnaden för åtskilliga slöjdens betingelser såsom verktygs uppsättning och materiel, ja till och med lokal. Man har velat antaga, att, när slöjden en gång kommit till stånd, blifvit väl ordnad och visat så lysande resultat, dessa församlingar skulle inse billigheten att åtminstone till någon del underkasta sig ifrågavarande kostnader. Hvad som för öfrigt icke kan undgå att väcka uppmärksamhet är den stora noggrannhet och korrekthet, med hvilka arbeten utföras i en del skolor. Men angående fordringarne på noggrannhet vid slöjdundervisningen tror jag, att läraren äfven härvid måste ega så mycken pedagogisk takt, att han icke spänner bågen för högt. Det har nämligen i en skola inträffat, att barnen, det ena efter det andra, afdunstat till följd däraf, att dess arbeten icke blifvit godkända, förrän de lyckats få dem alla så alldeles lika lärarens modeller, att de voro som stöpta i samma form. Jag anser därföre, att om ett arbete något misslyckats, icke på grund af slarf eller ouppmärksamhet, utan trots allt bemödande af noggrannhet, så få vi icke så mycket se på, om arbetet är några millimeter för långt eller kort eller brister i något afseende på formerna. På afputsningen däremot lämnas ingen eftergift».

Den svenska pedagogiska slöjden i England. Kommittéen för teknisk undervisning inom grefskapet Essex sände sistlidne sommar tre af grefskapets mera framstående lärare, Mr. Davies, Mr. Gratton och Mr. Mouat till Sverige för att deltaga uti kurs på Nääs. Nämnde herrar hafva nu till kommittéen afgifvit sin berättelse, i hvilken de bland annat föreslå upprättandet under deras ledning af kurser på sex olika platser, afsedda att tillsammans under året utbilda 180 lärare i svensk pedagogisk slöjd. Härigenom skulle den svenska slöjden snart nog vinna spridning till grefskapets alla delar.

Nybyggnad vid Nääs slöjdlärareseminarium. Under höstens lopp har å den s. k. »kaffekullen» vid Vänhem en särskild rökpavillon blifvit uppförd.

Ur redogörelse för Elfsborgs läns slöjdförenings södra afdelnings verksamhet under år 1890 hämta vi följande:

»Undervisningen i slöjd för folkskolans barn har under 1890 fortgått efter samma plan, som varit följd de närmaste föregående åren. Likasom vi allt mer och mer lagt vikt därvid, att barnens arbeten utförts väl och omsorgsfullt, hafva vi ock skärpt vår fordran, att de använda verktygen skola hållas väl vårdade och skarpa. Intresset för slöjdarbetet kan icke hos eleverna uppväckas, om de få arbeta med slöa eller i annat afseende dåliga verktyg. De få tvärtom olust. Skall barnet med sådana verktyg försöka åstadkomma en användbar arbetsprodukt, åtgår härtill en orimligt lång tid, onödigt stor arbetskraft, ofta större än hvad som är nyttigt för barnets harmoniska utveckling. Och dessutom behöfves mera tålamod än hvad barnen besitta. Fordrar läraren noggrannhet vid arbetet, måste han också oeftergifligen tillse, att de använda verktygen hållas i godt stånd. Det sätt, hvarpå verktygen under och emellan lektionerna vidmakthållas och förvaras, gifver ett tämligen säkert och osvikligt intyg öfver lärarens duglighet och intresse för denna del af undervisningen. Illa vårdade verktyg, utan ordning och reda kringkastade i slöjdsalen, kännetecknа den ointresserade, försumlige, ja rent af olämplige läraren.

— — — — — — — — — — — — — — —

Mångenstädes inom vårt land brukar man använda skolsalen äfven vid slöjdundervisningen. Denna måste då gifvetvis vara synnerligen rymlig, och bänkar m. m. få delvis undanrödjas till hvarje slöjdstund. Styrelsen för Elfsborgs läns södra afdelning har emellertid såsom ett oeftergifligt villkor för erhållandet af anslag till slöjdundervisningen alltid fordrat, att kommunen upplåtit särskild ändamålsenlig lokal. Särskild sådan finnes ock vid alla de skolor, i hvilka slöjd är införd. Men på tre ställen har dock under sista året af en eller annan anledning skolsalen användts. Ett af dessa ställen är Murum. Enär den af församlingen upplåtna lokalen ligger ett godt stycke väg från skolhuset, försökte läraren använda skolsalen äfven till slöjd. I ett ändamålsenligt och prydligt skåp, förfärdigadt af läraren, inrymdes verktygen. Vid slöjdandet utburos skolbänkarne, och hyfvelhänkar inflyttades. Och vid arbetets slut måste omflyttning företagas. Gifvet är, att detta tagit tid och ej ringa arbete utöfver hvad till undervisningen bestämts. Och därföre har det ej heller varit lämpligt att slöjda mer än en gång i veckan och då 6 timmar. Med god vilja, ihärdighet och strängt ordningssinne hos läraren kan en anordning, som den ofvan nämnda medföra godt resultat. Det visar nyss anförda skola. Men en dylik anordning är ej att utan vidare rekommendera. Ty äfven om läraren skulle äga de förutsättningar, som härför fordras, saknar han dock ofta tillräcklig tid för att så, som behöfves ordna för undervisningen».

Utlandet.

England. Skolinspektören i Leicester Mr. S. Ellicock höll nyligen i nämnda stad inför en talrik krets af lärare och andra för undervisning intresserade personer ett med stort bifall mottaget föredrag, om den svenska pedagogiska slöjdundervisningens grundsatser och den slöjdmetod, i hvilka de funnit sitt uttryck. Föredraget, som utmärkte sig för stor sakrikhet och grundlighet, torde för arbetsundervisningen i nämnda stad blifva af banbrytande beskaffenhet. Den svenska slöjden gör allt fortfarande i England säkra om än långsamma framsteg. Uti den efter föredraget vidtagna diskussionen upplystes bland annat, att undervisningsdepartementet är sysselsatt taga under öfvervägande, huruvida slöjd skall införas bland de i skollagen lagstadgade ämnena, och sålunda de skolor, i hvilka denna undervisning med. delas härför erhålla särskildt statsunderstöd.

Ungern. Sedan början af 1870-talet har med understöd af staten husslöjdundervisning varit införd i ett jämförelsevis ganska stort antal skolor. De ungerska skolmännen börja emellertid nu få ögonen öppna för att, om goda resultat skola kunna ernås, äfven slöjdundervisningen måste pedagogiskt anläggas och bedrifvas. Direktör M. Schranz, sedan många år den nitiske och sakkunnige ledaren af en dylik husslöjd- eller måhända riktigare uttryckt husindustriskola i Oedenburg, uttalar sig i ett därstädes inför en stor och tongifvande åhörarekrets afhållet föredrag på följande sätt i denna viktiga fråga:

»Då jag år 1877 första gången besökte norden, i ändamål att där studera frågan om gossarnes arbetsundervisning, kallade man i Danmark sträfvandena härför »husflit»; man ville med denna beteckning antyda, att det här närmast rörde sig om ett nyttigt användande af de många lediga stunder, landtbefolkningen under vintern hade till sitt förfogande, alltså om ett befrämjande af den husliga fliten. Hos oss i Ungern gick man ett steg längre och kallade de likartade sträfvandena »husindustri» samt lade hufvudvikten på ordets senare hälft, på »industri», i det man önskade sammanbinda dessa nya sträfvanden med den redan befintliga husindustrien. Dessa sträfvandens pedagogiska, etiska moment, blefvo härigenom undanskjutna, medan de nationalekonomiska ställdes i förgrunden. Man utgick därvid från den åsikten, att ungdomen, då man genom upprättandet af husindustriskolor under vintermånaderna gaf den tillfälle till arbete och förtjenst, skulle strömma till i stora hopar för att begagna sig af anbudet. De unga kommo äfven, dock i de flesta fall blott för att snart åter vända anstalten ryggen. Hvarföre? Emedan den raska och lätta förtjenst, hvarpå man hoppats, icke ernåddes. Man glömde nämligen härvid, att äfven den enklaste husindustri, om den skall kunna blifva framgångsrik och lönande, nödvändigt fordrar en bestämd summa af praktisk skicklighet, som blott i ungdomen kan ernås genom årslång öfning, samt att äfven den enklaste husindustriartikel, om den skall kunna upptaga den stora konkurrensen med utlandet, måste vara smakfull. Många allvarliga försök blefvo i denna riktning utförda landet öfver, och hvilket är nu slutresultatet däraf? Jo vissheten, att man på denna väg icke kan nå målet» ... För att grundligt studera den pedagogiska slöjdundervisningen beslöt Direktör Schranz sig därföre att resa till Sverige, emedan, såsom han fortsätter, »jag af tillhandakomna berättelser fann, att i Sverige den ifrågavarande undervisningen icke allenast var mest utvecklad utan äfven står vår husindustri närmast. Och i verkligheten måste jag på grund af min mångåriga erfarenhet förklara den där inslagna vägen för den riktigaste.»

Ur modellserierna.

N:o 39. **Pall** af furu.
Längd 42 cm. Bredd 21 cm.
(Alla serierna).

1. Delarne utsågas ur virket med bredsåg.
2. En sida upphyflas med skrubbhyfvel och rubank.
3. Brädernas kanter hyflas med skrubbhyfvel och rubank samt hoplimmas.

4. Styckena upphyflas vinkelrätta med skrubbhyfvel och rubank, hvarefter bredden bestämmes med metermått och tjockleken med strykmått.
5. Delarne till fötterna sammanfästas med tvenne spikar. Längden afskäres vinkelrätt med bredsåg. Öfre kanten jämnas (stötes) med putshyfvel.
6. Fötternas lutning angifves med smyg och sinkstrykmått samt afhyflas med putshyfvel.
7. Fötterna uppkonstrueras, hvarvid användas vinkel och passare, samt utföras med centrumborr och bred rundsåg samt afjämnas med knif och fil.
8. Ofvanstyckets längd utsättes och afsågas vinkelrätt med sinksåg. Ändarne jämnas (stötas) med putshyfvel.
9. Spåren för fötterna uppritas med tillhjelp af passare, vinkel, ritsspets, smyg och sinkstrykmått samt utskäras med knif, gradsåg, stämjärn och grundhyfvel.
10. För bestämmandet af hålens läge uppdragas diagonaler. Hålet uppritas till sin form samt utföres med centrumborr, sticksåg, knif och fil.
11. Sedan fötterna inpassats i spåren med tillhjälp af knif, fastlimmas desamma.
12. Sidostyckena sammanfästas med tvenne spikar samt utföras, sedan formen uppkonstruerats, med sink- och rundsåg, putshyfvel, stämjärn, knif och fil.
13. Sidostyckena tillpassas och jämnas med rubank, hvarefter de fastspikas. Spikhufvudena neddrifvas med stamp.
14. Ofvanstycket och sidorna afhyflas med rubank och putshyfvel.
15. Föremålet jämnas med fil och sickling.

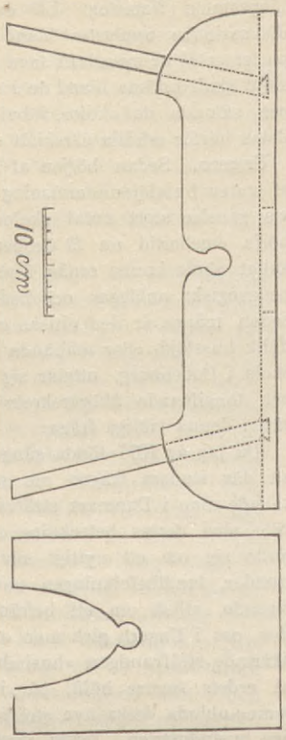

Öfningar: Afsågning. Längdsågning. Planhyfling. Kanthyfling. Foghyfling. Vinkelöfning. Limning. Strykmåttsöfning. Stötning. Snedhyfling. Borrning med centrumborr. Bågsågning. Konvext bågsnitt. Filning. Sned kantgradning. Utsågning med sticksåg. Vågsågning. Konkavt bågsnitt. Längdsnitt. Lodstickning med stämjärn. Spikning. Snedsnitt. Fassnitt. Försänkning med stamp. Putshyfling. Afsickling.

Literatur.

(rörande pedagogisk slöjdundervisning.)

Redogörelse för Elfsborgs läns slöjdförenings södra afdelnings verksamhet under år 1890. Borås 1891. Rydinska boktr.

Berättelse om Malmö stads folkskoleväsen under år 1890. Malmö 1891. Förlagsaktiebolagets tryckeri.

Upsala läns landsting 1891. Upsala 1891. Edv. Berlings boktr.

Vom Handarbeitsunterricht in Frankreich nach Eduard von Kovalevsky och **Der Handarbeitsunterricht in Russland.** Sonderabdruck aus Der Arbeiterfreund.

För att underlätta slöjdundervisningens införande utlemnas från Nääs till skolor för dem afsedda redskap och verktyg enligt nedanstående prisuppgift. Skriftliga rekvisitioner torde ställas till Aug. Abrahamson, Nääs, Floda Station.

Mot kontant eller efterkraf.

Redskapens och verktygens namn.	Kr	öre	För 6 elever behöfligt antal	För 12 elever behöfligt antal	Fullständig uppsättning för 12 elever.
Hyfvelbänk, bokskifva, 2 skr.	21	—	3	8	12
D:o björkskifva, d:o	20	—	—	—	—
D:o furuskifva, 1 skr.	13	—	—	—	—
D:o för 2 personer . .	18	—	—	—	—
Rundsåg med ställ . . . , . .	1	—	2	3	4
D:o bredare med ställ .	1	—	1	2	4
Sinksåg med ställ	1	15	2	4	4
Sticksåg, eng.	—	78	1	1	1
Fogsvans, eng. 12 t. 1: 50, 1:85 &	2	—	1	2	3
Rubank med dubbelt järn . .	2	85	3	8	12
Skrubbhyfvel med järn	1	05	3	8	12
Putshyfvel med dubbelt järn .	1	60	3	8	12
Rundhyfvel med 2 t. d:o .	1	70	1	1	1
Böjtång $4^1/_2$ tum, Flacktång à	—	23	2	2	2
Kniptång	—	52	1	1	1
Hoftång 8 tum (9 t. 1 kr.) 30 &	—	50	1	2	2
Stämjärn eng. (sats) 12, . . .	3	10	1	2	2
D:o med påsatta skaft .	4	10	—	—	—
Lockbettel, eng. (sats) 8 st. . .	3	50	1	1	1
Håljärn, eng. (sats) 12	3	80	1	1	1
Flatfil, eng. 9	—	33	2	4	4
Halfrund fil, eng. & rasp . . .	—	44	3	6	6
Rundfil, » 9″ »	—	33	2	4	4
Sågfil, »	—	25	2	4	4
Borrsläng med 16 borr 3: 60 &	3	90	1	1	1
» utan borr 1: 15 &	1	30			
Sylborr i träfodral, 8 st. . . .	—	85	1	2	3
Nya amerik. Spiralborr 3 st.	2	50	—	—	—
Knif (Nääs modell 40 ö.) 20, 25	&	60	4	6	12
Bandknif. . . . . 1: 60 &	—	92	1	2	2
Hammare med skaft. . . 38 &	—	56	3	8	12
Klubba	—	45	3	6	8
Passare med skruf . . . . 85 &	—	95	2	2	6
D:o utan skruf . 23, 57 &	—	63	—	—	—
Krumcirkel	—	50	1	1	1
Sickling	—	12	3	6	6
Skrufmejsel . . . . . 25, 30 &	—	20	3	6	6
Spåckskifva (af jern)	—	30	2	4	6
Skedjärn (sort.) med skaft. . .	—	25	3	6	8
Skruftving 20, cm. 15 cm. 70 ö.	1	—	3	8	2
Yxa, (amerik.) . . . . 1: 60 &	1	80	1	1	12
Strykmått (patent)	—	45	3	8	2
Sinkstrykmått	—	30	1	1	2
Smyg	—	55	1	2	—
Vinkel, 15, 20, 25, 30 cm. . .	—	16	3	—	12
D:o af metall 75, 95 & . .	—	80	—	8	1
Limpanna med pensel	1	40	1	1	1
Slipsten med ställ & väf . . .	5	—	1	1	1
Slipsten (plan) med ställ . . .	2	50	1	1	3
Brynsten . . . . . 8, 20, 25 &	—	50	2	3	1
Bildhuggarejärn . . . 2: 75 &	4	50	1	1	6
Metermått . 1,20, 67, 12, 8 &	—	40	2	4	
Svarfjärn, eng. (sats på 1 duss.)	5	80			
Böjda träsniderifilar	—	65			
Sågvikare . . . . . 45, 24 &	—	22	2	2	2
Hyfveljärn, eng., dubbla $2^1/_8$.	—	80			
D:o $1^3/_4$.	—	70			
D:o enkla 1/. .	—	32			
Rundsågsblad	—	13			
Sinksågsblad . . 20, 25, 32 &	—	42			
Sågsnören 6:tråd. pr $^1/_2$ kilo .	1	30			
D:o 3:tråd, d:o 63 & . .	—	85			
Skaft till filar, svarf- och bildhuggarejärn . $3^3/_4$, 4, $4^1/_2$ &	—	07			
Sandpapper . . . . . (1 bok)	—	36			
Stift $1^1/_2$ t. $1^1/_4$ t. 1 t. $^3/_4$ t. $^1/_2$ t.	—	—			
Lim . . . . . (1 kilo) . .	—	66			
Smörjkannor	—	46			
Filklofve	—	70			
Ritbestick	—	55			
Slipmaskiner	1	10			
Gradsågar	—	60			
Skrufställ af järn, 20 cm. . .	—	90			
Geometriska konstr. till modell.	1	25			

GÖTEBORG. Göteborgs Handelstidnings Aktiebolags tryckeri. 1891.